

PEADIREKTOR

OTSUS

23.12.2003.a. nr 48-KO

Koondumisele nr 40-ko/2003 Volker Stevin Rail & Traffic International B.V. / AS Rööbasteede Ehitus, AS Viater Ehitus loa andmine

Koondumine

08.12.2003.a. esitas Volker Stevin Rail & Traffic International B.V. (edaspidi Volker Stevin) esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt 02.detsembril 2003.a. sõlmitud Vara ja Aktsiate Ostu-müügilepingu (edaspidi Leping) alusel müüb Hermann Koehne Bauunternehmung GmbH (edaspidi HKB) oma 100%-liste tütarettevõtjate AS Rööbasteede Ehitus ja AS Viater Ehitus aktsiad Volker Stevin'le. Vastavalt Lepingule omandab Volker Stevin valitseva mõju AS Rööbasteede Ehitus ja AS Viater Ehitus üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses, mistõttu on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 10.12.2003.a. Volker Stevin ja AS Rööbasteede Ehitus, AS Viater Ehitus koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ning ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Volker Stevin ja AS Rööbasteede Ehitus, AS Viater Ehitus.

Volker Stevin on Hollandis registreeritud äriühing ning kuulub VolkerWessels'i kontserni. Ettevõtja tegevusalaks on raudteeinfrastruktuuride projekteerimine ning ehitamine. Samas on ta valdusettevõtjaks VolkerWessels'i kontserni kuuluvatele raudteeinfrastruktuuriettevõtjatele, kes asuvad väljaspool Hollandit.

AS Rööbasteede Ehitus on Eesti äriühing, kelle emaettevõtjaks on Koehne Beteiligungsgesellschaft mbH + Co. Holding KG kontserni 100%-line tütarettevõtja HKB. HKB tegeleb ehitustööde planeerimisega ja teostamisega ning peamiselt trammi- ja raudtee rajamise, remontimisega ja hooldamisega. HKB omab osalusi sarnaste

tegevusladega tegelevates ettevõtjates. AS Rööbasteede Ehitus peamiseks tegevusalaks on raudtee ehitus ja remont ning teenuseid osutatakse Eesti Vabariigi raudtee omanikele.

AS Viater Ehitus on Eesti äriühing, kelle emaettevõtjaks on samuti Koehne Beteiligungsgesellschaft mbH + Co. Holding KG kontserni 100%-line tütarettevõtja HKB. AS Viater Ehitus peamiseks tegevusalaks on teede mullete ja aluste ning drenaazüstseemide ja kommunikatsioonitrasside ehitus ja remont.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

Volker Stevin 2002.a. ülemaailmne käive oli 54,76 miljardit krooni; AS Rööbasteede Ehitus 2002.aasta ülemaailmne käive oli 215 miljonit krooni; AS Viater Ehitus 2002.a. ülemaailmne käive oli 44,2 miljonit krooni. AS Rööbasteede Ehitus ja AS Viater Ehitus majandustegevus toimub Eestis. Seega kuulub Volker Stevin ja AS Rööbasteede Ehitus, AS Viater Ehitus koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala kogu Eesti territooriumil või selle osal.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 "Koondumise teate esitamise juhend" § 7 lg 3 p 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturg selline kaubaturg, kus tegutseb üks koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ning mis on tootmise või kauba turustamise eelneval või järgneval tasandil seotud kaubaturuga, kus tegutseb koondumise teine osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ning koondumine viib vähemalt 25 protsendilise turuosani.

Volker Stevin tegutseb oma tütarettevõtjate kaudu Hollandis ja Suurbritannias raudteefrastruukturi projekteerimise ja ehitamisega. Volker Stevin'i peamised kliendid on riiklikud raudtee-ettevõtted, riiklikud asutused, trammi- ja raudteetransporditeenust osutavad ettevõtjad, mis on nii kohalike omavalitsuste kui eraomandis ning erinevad eraettevõtjad, kellega Volker Stevin'il on pikaajalised teenus- ja hoolduslepingud raudteede kontrollimiseks, hooldamiseks, parandamiseks ja uuendamiseks. Volker Stevin ei oma äritegevust Eestis.

AS Rööbasteede Ehitus tegeleb raudtee ehituse ja remondiga ning tema majandustegevus toimub ainult Eestis. Ettevõtja klientideks on AS Eesti Raudtee

(2002 aasta käibest moodustas 78%), Tallinna Trammiteede võrgustik (allhangete kaudu põhihankijale) ning erinevad sadamad ja tööstusettevõtjad. Ettevõtja turuosa raudtee ehituse ja remondi kaubaturul Eestis on ligikaudu 60% ja tema peamiseks konkurentideks on Edelaraudtee AS (turuosa u. 20%), Teede REV-2 (turuosa u. 15%) ning Maierko OÜ (turuosa u. 5%).

AS Viater Ehitus tegeleb peamiselt mullatööde ja insenerivõrkude (elektri- ja sidelahendused, vee-, kanalisatsiooni- ning drenaaživõrgud) ehitamise ning remondiga. Ettevõtja majandustegevus on ainult Eestis. AS Viater Ehitus turuosa mullatööde teenuste osutamise kaubaturul Eestis on u. 5% ja peamiseks konkurentideks on AS ASPI (turuosa u. 16%), AS Teede REV-2 (turuosa u. 16%), AS Talter (turuosa u. 16%) ning AS Skanska EMV (turuosa u. 11%). AS Viater Ehitus turuosa nii trasside rajamise teenuste osutamise kui kuivendustööde teenuste osutamise kaubaturul Eestis on alla 3%.

Käesoleva koondumise puhul on kaubaturgudeks raudtee ehituse ja remondi ning sellele eelnevate tööde (teede mullete, aluste ja insenerivõrkude ehitamine ja remont) kaubaturud.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turguvalitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi on turguvalitsev ettevõtja, kellele kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest või kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Käesoleva koondumise puhul omandab Volker Stevin, kellel seni äritegevus Eestis puudus, valitseva mõju nii raudtee ehituse ja remondiga tegeleva ettevõtja AS Rööbasteede Ehitus üle, kui teede mullete, aluste ja insenerivõrkude ehitamise ja remondiga tegeleva ettevõtja AS Viater Ehitus üle. Seega hakkab Volker Stevin oma 100%-liste tütarettevõtjate kaudu tegutsema Eestis vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudel majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 "Koondumise teate esitamise juhend" § 7 lg 3 p 2 tähenduses.

Koondumise tulemusena ei muutu konkurentsiolukord ega kaubaturu struktuur, kuna AS Rööbasteede Ehitus ja AS Viater Ehitus kuulusid enne nimetatud tehingut ühte kontserni ning uuel valitseva mõju omandajal puudub äritegevus Eestis. Seega koondumine ei tekita ega tugevda raudtee ehituse ja remondi ning teede mullete, aluste, drenaažisüsteemide, kommunikatsioonitrasside ehituse ja remondi teenuste osutamise kaubaturgudel turguvalitsevat seisundit ning KonkS § 22 lõikes 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise, ei esine.

Hinnang koondumisega seotud konkurentsipiirangutele

Lepingu punktis 19.1 sisaldub konkurentsipiirang, mille kohaselt vara ja aktsiate müüjad ei konkureeri otseselt ega kaudselt kolme aasta jooksul pärast Lepingu jõustumise kuupäeva, ega põhjusta otsese ega kaudsete aktsionäride või seotud isikute poolt konkureerimist kas otseselt või kaudselt nende enda ega teiste nimel või nende kasuks või kellegi teise kasuks Koehne Gleisbau äritegevusega (Koehne

kontserni kuuluv raudteeinfrastruktuuri tellimustega tegelev ettevõtte), ega omanda ja/või oma otseselt või kaudselt osalust, ei asuta, juhi ega toeta ühtki juriidilist ega eraisikut, kes otseselt või kaudselt konkureerib Koehne Gleisbau äritegevusega.

Lisaks sätestab Lepingu punkt 19.1.2 konkurentsipiirangu Hermann Dieter Koehne'le, kes kolme aasta jooksul pärast Lepingu jõustumise kuupäev ei konkureeri otseselt ega kaudselt Koehne Gleisbau äritegevusega, mis on müüdud Lepingu kohaselt ja ulatuses; ega tohi otseselt ega kaudselt omandada ja/või omada osalust, asutada, majandada ega toetada ühtki juriidilist ega eraisikut otseselt ega kaudselt, kes otseselt või kaudselt Koehne Gleisbau äritegevusega konkureerib.

Konkurentsiamet on seisukohal, et eelnevalt kirjeldatud konkurentsipiirangud on seatud valitseva mõju all olevate ettevõtjate huvides ning neid võib lugeda kavandatava tehinguga otseselt seotuks ja vajalikuks, kuna nendega tagatakse omandatavate äritegevuste säilimine nende üleminekul müüjalt ostjale.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba Volker Stevin Rail & Traffic International B.V. ja AS Rööbasteede Ehitus, AS Viater Ehitus koondumisele, sealhulgas koondumisega seotud konkurentsipiirangutele.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul sellest teada saamisest või päevast, kui isik pidi otsusest teada saada (Halduskohtumenetluse seadustik § 9).

Peeter Tammistu